

Risiko for lejesæd kan forudsiges

Af Marian Thorsted og Jens Erik Jensen, Seges.

I vækstreguleringsprognosen udregnes risikoen for lejesæd i vinterhvede eller rug som en pointsum. Det sker ud fra oplysninger i MarkOnline om markens sort, sådato, kvælstofmængde, tidspunkt for N-tildeling m.m. Derudover bruges aktuelle biomassemålinger (grøn bladmasse) fra satellit også i pointsummen.

Jo færre point, jo mindre sandsynlighed er der for lejesæd i marken.

Pointscoren bruges til at vise markens risiko for lejesæd med farvekoder. Grøn mark er lav risiko, gul mark medium risiko og rød mark høj risiko.

Lejesæd: Vækstreguleringsprognosen i CropManager er velegnet til at forudsige risikoen for lejesæd. Det viser en analyse af 330 hvedemarker rundt om i Danmark. Brug prognosen til at bedømme behovet for vækstregulering.

Vækstreguleringsprognosen i CropManager viser risikoen for lejesæd i vinterhvede og rug. Grøn mark har lav risiko. Gul mark har medium risiko. Rød mark har høj risiko.

Det er en forudsætning for korrekt beregning, at data i MarkOnline er opdateret, f.eks. at sådatoen er korrekt.

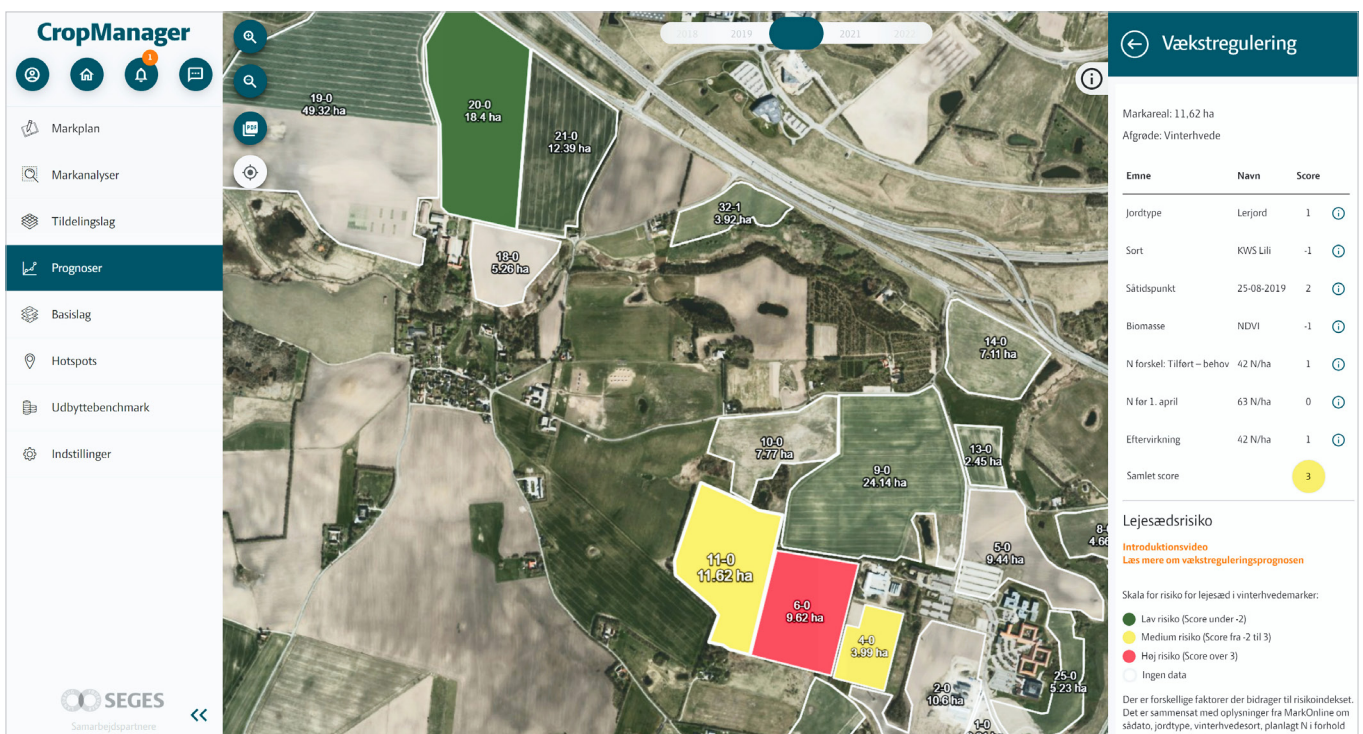
Det virker

En analyse af 300 vinterhvedemarker i 2019 viste, at der var en rigtig god sammenhæng mellem markens pointscore i vækstreguleringsprognosen i CropManager og risikoen for lejesæd.

Har man ikke adgang til CropManager, er der mulighed for et gratis prøveabonnement med varslingspakken og tildelingslag frem til udgangen af marts 2021. Vækstreguleringsprognosen kan bruges i vinterhvede og rug.

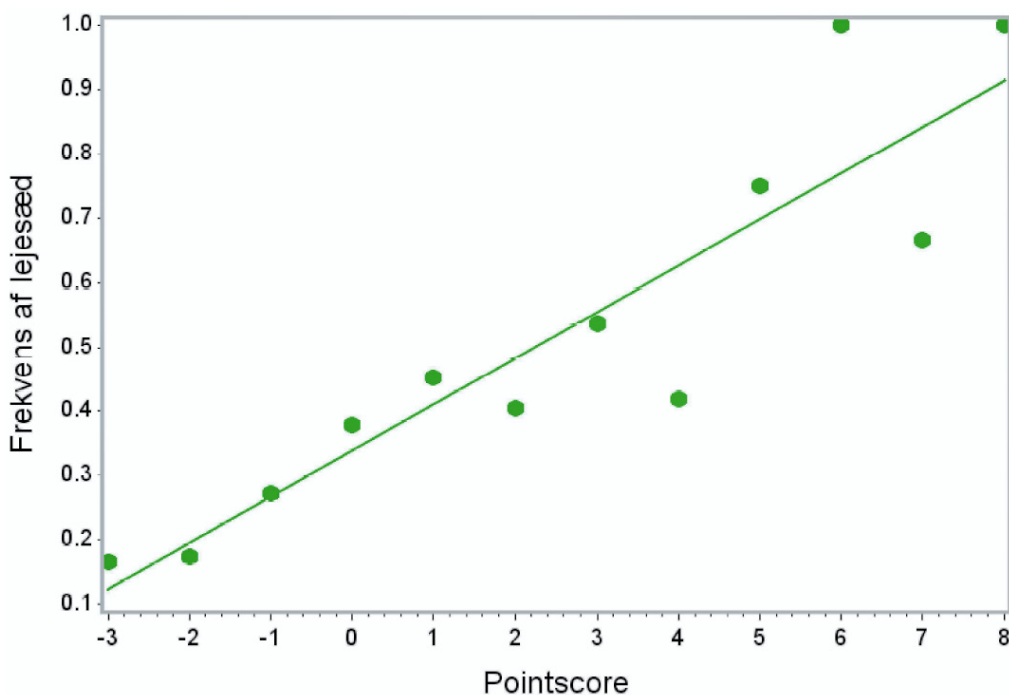
Selvom marker vurderes at have medium eller høj risiko for lejesæd, kan vurderingen dog påvirkes af vejrforholdene. En meget tør periode i foråret eller et forår med meget kølige forhold kan reducere behovet for vækstregulering. Det kan prognosen ikke korrigerer for.

Den gennemsnitlige biomasseudvikling for hvede på landsplan i efteråret 2020

- Marian Thorsted, cand. agro, ph.d., specialkonsulent, planteværn.
- Jens Erik Jensen, cand. agro, ph.d., landskonsulent, planteværn.
- Begge Plante- & MiljøInnovation, Seges.

Der var god sammenhæng mellem stigende pointscore i vækstreguleringsprognosen i CropManager og efterfølgende forekomst af lejesæd i 2019.

ligner 2018, hvor der også var en meget kraftig vækst. Det resulterede i større lejesædsrisiko i 2019 end i et gennemsnitsår. Det kolde vejr i februar kan dog reducere biomassen betragteligt og dermed også reducere risikoen for lejesæd.

Godt udbud af midler

Der opnås bedst forebyggende effekt på lejesæd ved behandling i strækingsfasen - fra vækststadium 31, hvor første knæ er mærkbart, til vækststadium 37 hvor spidsen af fanebladet er synligt.

Der er mange midler at vælge mellem til vækstregulering i rug og hvede. Mange produkter indeholder det samme aktivstof, nemlig trinexapac.

Vækstreguleringsbehandling i vs. 31-32 kan udføres med et trinexapac-produkt f.eks. Moddus, Cuadro eller Trimaxx. Også Medax Top samt blandinger af et CCC-produkt plus

et trinexapac produkt kan anvendes.

Ved behov for opfølgende behandling i st. 33-37 kan der vælges Medax Top eller et trinexapac-produkt plus Cerone.

Alle nævnte løsninger har i flere forsøg med meget kraftige afgrøder reduceret lejesæd og givet merudbytter - men ikke altid nettomerudbytter.

Graduering er muligt

Hvis der er behov for vækstregulering i kornafgrøder, er det oplagt at foretage en gradueret tildeling af vækstreguleringsmidlet afhængig af forskelle i markens biomasse.

Vælges der gradueret tildeling i CropManager, kan der laves en tildelingsfil, hvor dosis bliver gradueret med plus/minus 25 pct. i forhold til valgt dosis og middel i sprøjteplanen i MarkOnline.

Tildelingslaget laves automatisk, så der gradueres mest i de marker, hvor der er størst

Anbefalinger

- Vurdér risikoen for lejesæd i vinterhvede og vinterrug med vækstreguleringsprognosen.
- Den bedste effekt af vækstregulering opnås i strækingsfasen (vækststadium 31-37).
- Anvend gradueret tildeling af vækstreguleringsmidler.

variation - og mindst eller slet ikke i marker med lille variation.

En kraftig udviklet kornafgrøde har større risiko for lejesæd, og det kan også ses tydeligt fra en satellit. Analyser fra 2019 viste, at satellitmålinger af markens biomasse i marts gav en god forudsigelse

af lejesædsrisikoen senere på sæsonen.

Jo større biomasse, der var i marts, jo større var forekomsten af lejesæd senere på sæsonen. Det ville være nemt, hvis man kunne nøjes med at bruge biomasseniveauet i foråret som prognose for lejesæd. Sammenhængen mellem biomassen i foråret og lejesæd skal dog undersøges i flere år, før det kan konkluderes, om alene biomassemålinger kan lægges til grund for at beslutte, om der skal vækstreguleres eller ej.

Indtil da anvendes vækstreguleringsprognosen som varslingsværktøj, da denne prognose let kan dannes, når data i MarkOnline er opdaterede.

Overvej forsikring

Det er muligt at tegne en lejesædsforsikring hos Topdanmark via CropManager. Forsikringen er til dem, der gerne vil undlade at vækstregulere, fordi de ikke forventer lejesæd, men som alligevel ønsker en risikoafdækning, hvis der mod forventning skulle opstå lejesæd.

Lejesædsforsikringen dækker arealer med lejesæd, og der gives op til 1.500 kr. pr. ha, hvis der opstår lejesæd frem til normal høsttid.

Forsikringen kan tegnes i vinterhvede og rug, og koster fra 65-81 kr. pr. ha. Forsikringsprisen er lavere end prisen for vækstregulering. Betingelsen er, at der ikke anvendes vækstreguleringsmidler.